

Hermine Kaldsee (neiuu Rist)

Lühike eluloo kirjeldus.

Olen sündinud 18. juunil 1907. a. Tallinnas töölisperekaunas. Isa oli tööliseks vagunitehasel Drigatel ja hiljem Raudtee tehastes. Kuna peres oli kasvamas 3 last (peale minu ~~vanem~~ vend ja õde), siis ei jatkunud ainult isa töötasust pere ülalpidamiseks, ning ema oli sunnitud ka oma tööga selleks kaasa aitama. Ta asus tööle pesumajja pesijana.

Alghariduse sain Tallinnas 26. algkoolis (Vabriku tän.) nite 6 klassi lõpetasin 1924. a. Samal aastal andsin aralduse edasi õppimiseks Tallinnas Õpetajate Seminari. Lühiajaline seminariis toimus õpetamine tasuta ja vastu võeti ainult 30 õpilast, siis oli õppima soovijate araldusi esitatud ca 150. Toimus konkurs. Mul läks võrda pääseda 30. õnneliku hulka, keda vastu võeti. Kui sai minest Tall. Õpetajate Seminari I klassi õpilane.

Õppetöö kestis 6 aastat ja 1930. a. kevadel lõpetasin Tallinna Õpetaja Seminari. Minust pidi saama algkooli õpetaja.

Töökoha leidmine tol ajal aga polnud sugugi kerge, eriti mul kui liinatüdruks, kel maasõid ja - ely tundmatud, ning kes ma soovisin õpetaja kohta Tallinnas.

Mul süiski õnnestus see imelikul viisil. Nimelt sai teada, et Tarty mat. asuva tütarlaste algkooli juhataja profuhandi otsis oma pojale õpetajat, kes valmistaks poega Vestholmi eragümnaasiumi sisseastumiseks. Selles koolis kehtisid erilised nõuded. Algkooli I kl. sisseastuja laps pidi täielikult läbiõtnud olema üldharidusliku kooli I kl. kursuse. Ma sain sellest teada ja mul õnnestus see koht saada.

Sama Tarty mat. algkoolis töötas matem. õpetajana pr. Rebane, kes soovis samuti oma poega Vestholmi eragümnaasiumi õppima saata, ja nii sain omale veel teise õpilase.

Õppimine toimus juhendi kodus-
iga päer 2 tundi. Pr. juhendi regist-
reeris selle õpetamisviisi Haridus-
ministeeriumis kodukoolina. Kevadel
käisid poisid Lääne tän. algkoolis
eksamitel. Poisid soovitasid lentsamid
hästi ja said I kl. lõputunnistused.

See kodukooli aasta loeti ka
minu praktikaastaks. Selleks
käis koolinõunik Brüller mind
kaks või kolm korda kohapeal
kontrollimas. Peale selle tuli mul
ühel ühes algkoolis kaks proovi-
tundi anda - üks I klassile ja
teine II klassile. Minu proovi-
tundidega (võttis ora ka koolinõu-
nik Brüller) jäadi rahule ning
mulle omistati algkooli õpetaja
kutsetunnistus.

Poisid keda õpetasin, said Vestholmi
eragümnaasiumi sisseastumise
katsitel oma teadmistele head
hinded ja selle tulemusena
soovitas kooli direktor Vestholm
mulle hiljem mitu peresõnda kelle
poegi valmistasin ette sinna kooli
astumiseks.

Edaspidi sain juba pidera "töötaja" fuktuks see nii. Ühel päeval kohtasin linnaa koolivenda Lintsi (lõpetas seminari laaste enne mind), kes pakkus mulle 3 kuuks oma töökohata tööstur Tõnissoni perekonda (tal omal olerat kohustus 3 kuud sõjaväes teenida). Tingimuseks oli, et maksaksin oma töötasust, mis olerat 70 kr. kuus, iga kuu 30.-kr. temale, nõustusin.

Nii siis asusin tööstur Tõnissoni poega õpetama. Seal oli registreeritud kodukool, kuna õpilane terviskul põhjustel ei olnud võimaline üldhariduslikus koolis teiste lastega võrdsele õppima.

Nähtavasti oldi minu õpetamisega täiesti rahul, sest 3 kuu möödudes suurendati minu töötasu 10.- krooni võrra ning paluti tööd jätkata. Töö toimus meil kella 9⁰⁰ - 13⁰⁰ kindla tunnisplaaniga päevi nagu koolis kunagi. Igal kevadel käisime laia tal. algkoolis eksamitel, kus õpilase teadmisi hinnati ja klassist klassi üle viidi.

Nagu juha mainitud, soovitas
kooli direktor Vestholm mulle
niiidei veel, mil olin pidera tööga
sino lustatud, jorkade perekondade
(Palk, rahandusminister Sepp j.t.) poegi
õpilasteks, et neid kooli astumiseks
ette valmistada. Töötasin neadega
õhtuti kella 17⁰⁰ - 19⁰⁰.

Kokku olin kodukooli õpetajaks
10 aastat. Töötasu oli tolle aja
kohta korralik - kokku 130.- kr.
kuus.

1940.a. asusin tööle Tallinna Linna-
talitskusse. Täiendasin end eesamatu-
pidamise alal. 1941.a muudeti
asutus Tallinna Toidukaubastats,
kus töötasin 25 aastat. Pärast
seda läksin tööle ETKUL süsteemi,
kus töötasin kuni pensionile mine-
kuni 1973.a.

1935.a sügisel abiellusin.
Kui 1941.a. algas II maailmasõda,
mobiliseeriti mees Punaarmeele.
Mina ja 3,5 a. poeg jäime Tallinnas
tema tagajärjel ootama.

Nagu kirjgile, oli see mulla
raske aeg. 1944.a. märtsi lemm-
riiastat tagajärjel hävis ka

meie kodu. Sama aasta sügisel
kohe pärast Tallinna vabastamist
võttisime aga suureks rõõmuga
mehe ja isaga. Kuid sõda polnud
võit lõppenud. Ja alles 1945. a. mai
tõi rõõmusõnni - sõda on lõppenud
meie võiduga. Kuid peeg. tabas
meid raske löök - suurim õnnetus
minu elus - 1945. a. juunis suri minu
peeg.

1946. a. sügisel sündisid kaksikud -
poeg ja tütar. Olen õnnelikud.
Lapsed on arad kõrgema hariduse
Pöeg lõpetas TPI elektri insenerina
ja tütar Tartu ülikooli pediatrina.
Lapsed on abielus ja mõlemil
on 2 last.

Oma vaba aega olen ikka veetnud
laulmisega. Juba seminari ajal
käisin Tall. Koolinoorte Muusikaühingu
(TKMÜ) seotkvoris laulmas. Pärast
seminari lõpetamist astusin Estonia
Muusika osakonda (EMO) segakvori
liikmeks. Seal laulsin palju aastaid.
EMO-ga käisime kontsertreisidel
na väljapoole Eesti piiri (soome,
Rootsi, Läti, Poola, Ungari, Austria).
Viimati laulsin 1949. a. Haridus-
toeliste A/Ü. naiskvoris.

Praegu aga pean roos abikaasaga
persinapiisole